Quotes en les universitats: sí o no?

written by Roseli R. Mello | 10 de September de 2023

Brasil com a cas d'èxit

A nivell mundial, la qüestió de les quotes d'admissió a les universitats és bastant controvertida. El principal dubte que sembla rondar social i políticament és: funcionen eficaçment les quotes per als grups històricament exclosos? També hi ha dubtes sobre si les quotes beneficiarien a persones que no es van esforçar o no s'esforçaran prou i, per tant, la seua aplicació seria injusta. Prenc ací el cas del Brasil, que es troba en el desé any de promulgació de la Llei de Quotes número 12.711, del 29/08/2012, que recentment va comptar amb un projecte de llei aprovat per la Cambra de Diputats (n° 5384/20) que reformula la llei original i proposa la continuïtat de l'aplicació d'accions afirmatives en les universitats públiques federals del Brasil.

En importants estudis es poden trobar evidències d'un impacte positiu en l'ingrés i la retenció d'estudiants pertanyents a grups històricament exclosos. Vieira & Arends-Kuenning (2019), per exemple, van demostrar com les polítiques d'accés i permanència en les universitats brasileres són poc efectives quan se centren únicament en

els aspectes econòmics de la població i, per contra, com són bastant significatives quan articulen factors socioeconòmics, com ara l'ingrés familiar mensual i la pertinença a grups històricament marginats (al Brasil, pobles indígenes, negres i persones amb discapacitat, per exemple).

Respecte al fet que les quotes beneficien a persones que van fer poc o cap esforç en els seus estudis, altres investigacions realitzades durant la primera dècada de la llei de quotes al Brasil van mostrar una cosa molt interessant: el rendiment acadèmic dels qui ingressen a les quotes en el primer any d'universitat és menor que els que ingressen regularment; no obstant això, a partir del segon any és igual o superior als altres –l'excepció generalment és en carreres de l'àrea de ciències exactes (exemple d'investigació, realitzada per Valente & Berry, 2017).

A partir de diverses investigacions realitzades al llarg dels 10 anys d'existència de la llei de quotes al Brasil i amb exemples donats per moltes persones que van ingressar per quotes, i que hui ja són professionals que actuen en la societat, l'avaluació per a la continuïtat de les quotes va generar el projecte de llei que es troba en tràmit al Brasil. De la Cambra de Diputats, ara la proposta va passar al Senat brasiler i de ser aprovada passarà al President de la República per a ser sancionada. Esperem que siga aprovada a la fi de 2023. La diversitat, ja ho sabem, aporta la possibilitat de més qualitat a la producció del coneixement.

[Image from Freepik]